



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU.410.030.01.2015  
P/15/031

# WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI  
Delegatura w Lublinie  
ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin  
T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11  
llu@nik.gov.pl  
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

# I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/013 - System informacji oświatowej.
Okres objęty kontrolą	Lata 2012-2015 (do czasu zakończenia kontroli).
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Kontroler	Ewa Kulik, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 98459 z dnia 16 listopada 2015 r.  (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Kuratorium Oświaty w Lublinie (dalej „KO” lub „Kuratorium”), ul. 3 Maja 6, 20-950 Lublin.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Krzysztof Babisz, Lubelski Kurator Oświaty <sup>1</sup> .

## II. Ocena kontrolowanej działalności

### Ocena ogólna

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli<sup>2</sup> dane z systemu informacji oświatowej (SIO) miały ograniczone zastosowanie do wspierania realizacji zadań oświatowych Kuratorium. Wykorzystywano je głównie, jako dane statystyczne, wspomagające planowanie ewaluacji i kontroli oraz do informowania o sieci szkół i placówek na terenie województwa, bez wykorzystania ich do badań jakościowych i wykrywania potencjalnych obszarów nieprawidłowości w organizacji tych jednostek. Opierano się głównie na danych statystycznych pochodzących z bazy danych starego SIO<sup>3</sup> oraz Rejestrze Szkół i Placówek oświatowych nowego SIO<sup>4</sup>.

Kurator Oświaty nie przekazał kompletnych danych sprawozdawczych do lokalnej bazy danych SIO, prowadzonej na podstawie art. 5 ust. 3 w związku z art. 9 pkt 2 lit. a i b, art. 41 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz art. 43 ust. 1 pkt 1 lit. e i pkt 2 lit. a ustawy o SIO z 2011 r., tj. o:

- wysokości przeciętnego wynagrodzenia osób zatrudnionych w Kuratorium na stanowiskach pedagogicznych (nauczycieli mianowanych i dyplomowanych) za okresy: styczeń-sierpień 2014 r., 2014 rok i styczeń-sierpień 2015 r.,
- liczbie pracowników administracyjnych KO i łącznej wysokości ich wynagrodzeń za poszczególne kwartały 2014 r. (I-IV) i 2015 r. (I-III),
- nauczycielach, którzy w okresie 2014-2015 otrzymali awans zawodowy na stopień nauczyciela dyplomowanego, w wyniku postępowania przeprowadzonego przez komisję kwalifikacyjną powołaną przez Kuratora.

<sup>1</sup> Od 26 czerwca 2008 r.

<sup>2</sup> Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

<sup>3</sup> Systemu wprowadzonego na podstawie ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. Nr 49, poz. 463 ze zm.) – uchylonej z dniem 30 kwietnia 2012 r.

<sup>4</sup> Systemu prowadzonego na podstawie ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. z 2015 r., poz. 45 ze zm.), zwanej dalej: ustawą o SIO z 2011 r.

### **III. Opis ustalonego stanu faktycznego**

#### **Przekazywanie danych sprawozdawczych w bazie danych zmodernizowanego SIO**

Opis stanu faktycznego

##### **1.1. Warunki organizacyjno-techniczne funkcjonowania lokalnej bazy danych SIO**

Zgodnie z Regulaminem Kuratorium<sup>5</sup> (§ 14 ust. 1 pkt 37 lit. a i b) do zadań Wydziału Wspierania Rozwoju Edukacji należy m.in. prowadzenie spraw w zakresie statystyki i informacji, w tym: SIO dla województwa lubelskiego oraz awansu zawodowego nauczycieli.

Zadania związane z bezpośrednim dostępem do lokalnej bazy danych zmodernizowanego SIO były w okresie od kwietnia 2013 r. realizowane przez dwóch pracowników Kuratorium, dla których przygotowano zostały dwa stanowiska komputerowe:

- starszego informatyka w Wydziale Wspierania Rozwoju Edukacji - odpowiedzialnego za wydawanie, cofanie i przedłużanie ważności upoważnień dostępowych dla wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, przeprowadzanie procedury weryfikacyjnej, wydawanie niepowtarzalnych identyfikatorów, scalanie zbiorów danych SIO dla województwa lubelskiego i przekazywanie do Ministerstwa Edukacji Narodowej (MEN), przetwarzanie informacji statystycznych w oparciu o dostępne dane w bazach SIO oraz przygotowywanie zestawień na potrzeby pracowników KO i w odpowiedzi na wniosek o udostępnienie informacji publicznej, a także wsparcie techniczne dla podmiotów województwa lubelskiego zobowiązanych do prowadzenia oraz przekazywania danych w SIO;
- starszego specjalistę ds. kadrowych i szkoleń w Wydziale Ekonomiczno-Administracyjnym, do którego obowiązków należało wprowadzanie do lokalnej bazy SIO danych kadrowych pracowników KO.

Oprócz ww. pracowników oraz Lubelskiego Kuratora Oświaty, upoważnienie do udzielania upoważnień do dostępu do bazy danych SIO oraz do dostępu do tych danych, posiadała p.o. dyrektora Wydziału Wspierania Rozwoju Edukacji.

(dowód: akta kontroli str. 11, 48, 53-76)

Zakresy czynności dwóch z ww. wymienionych pracowników wskazywały, że nie zajmowali się wyłącznie przedmiotową tematyką. Np. starszy informatyk był zobowiązany m.in. do: koordynowania działań wydziałów Kuratorium w zakresie prowadzenia strony internetowej KO, nadzorowania funkcjonowania Globalnego Systemu Obsługi Kuratorium (GSOK), administrowania platformą wymiany informacji w systemie MOODLE pomiędzy pracownikiem KO i dyrektorami szkół i placówek. Natomiast specjalista ds. kadrowych i szkoleń do prowadzenia wszystkich spraw związanych z tymi zadaniami.

(dowód: akta kontroli str. 68-69, 72-75)

Na podstawie upoważnień ww. pracowników do dostępu do lokalnej bazy SIO stwierdzono, że dane w nich zawarte były zgodne ze stanem faktycznym. W latach 2013-2015 nie wystąpiły zmiany w zatrudnieniu, które skutkowałyby brakiem (nieobecnością) pracownika KO z ważnym upoważnieniem dostępowym.

(dowód: akta kontroli str. 17)

<sup>5</sup> Załącznik do zarządzenia nr 16/2013 Lubelskiego Kuratora Oświaty z 5 września 2013 r.

Do prowadzenia lokalnej bazy danych SIO Kuratorium wykorzystywało bezpłatne oprogramowanie udostępnione przez Ministra Edukacji Narodowej.

(dowód: akta kontroli str. 48)

W 2014 r. Kurator nie wywiązywał się z obowiązku przekazywania do bazy danych SIO – w pierwszych siedmiu dniach roboczych od rozpoczęcia kolejnego kwartału – informacji o niezakłóconym funkcjonowaniu lokalnej bazy danych, na podstawie art. 79 ust. 2 ustawy o SIO z 2011 r. W 2015 r. informacje o niezakłóconym funkcjonowaniu lokalnej bazy danych były przekazywane za pomocą specjalnej aplikacji. Kurator Oświaty niezwłocznie przekazał informacje o niezakłóconym funkcjonowaniu lokalnej bazy danych SIO za I, II i III kwartał 2015 r.<sup>6</sup>

Według wyjaśnienia Kuratora Oświaty w latach szkolnych 2014/2015 i 2015/2016 nie występowały zakłócenia w funkcjonowaniu lokalnej bazy danych SIO w Kuratorium.

Ustalenia niniejszej kontroli wskazują, że w menu listy rozwijalnej zakładki „zgłaszanie zakłóceń w funkcjonowaniu bazy” nie ma możliwości wybrania opcji: „zgłoszenie zakłóceń”. Możliwy jest tylko wybór opcji „niezakłócone funkcjonowanie”.

(dowód: akta kontroli str. 49, 78-80)

W Kuratorium nie wprowadzono wewnętrznych przepisów dotyczących zbierania i przekazywania danych do lokalnej bazy danych SIO.

(dowód: akta kontroli str. 49)

Ustalone  
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

## **1.2. Przekazywanie do lokalnej bazy SIO danych dotyczących pracowników Kuratorium**

Oględziny zawartości lokalnej bazy nowego SIO (modułu: „Dane zbiorcze”) wykazały, że:

- zostali zarejestrowani wszyscy (82) pracownicy pedagogiczni zatrudnieni w KO, na 30 września 2015 r.,

- w przypadku losowo wybranych (20) nauczycieli wykonujących pracę w ramach stosunku pracy w KO stwierdzono, że w czerwcu 2014 r. przekazano ich dane identyfikacyjne, a w lutym i marcu 2015 r. dane dziedzinowe takie jak: zatrudnienie, awans zawodowy, ogólny staż pracy, staż pracy pedagogicznej, wykształcenie i stanowisko. W trakcie niniejszej kontroli NIK<sup>7</sup> przekazano (w zakładce „pozostałe dane dziedzinowe”) dane dotyczące kwalifikacji, tj. doskonalenia zawodowego i dodatkowych uprawnień nauczycieli, o których mowa w art. 29 ust. 2 ustawy o SIO z 2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 50-51, 90, 156-159)

W lokalnej bazie danych nowego SIO nie zostały przekazane dane o:

– wysokości przeciętnego wynagrodzenia osób zatrudnionych na stanowiskach pedagogicznych (nauczycieli mianowanych i dyplomowanych) za okresy: styczeń-sierpień 2014 r., 2014 rok, styczeń-sierpień 2015 r.,

– liczbie pracowników administracyjnych i łącznej wysokości ich wynagrodzeń za

<sup>6</sup> Tj. odpowiednio 9 kwietnia, 2 lipca i 1 października 2015 r.

<sup>7</sup> W dniach 3-4 grudnia 2015 r.

poszczególne kwartały, tj. od I kwartału 2014 r. do III kwartału 2015 r.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami (szczegółowo opisanym poniżej w części „stwierdzone nieprawidłowości”) – w trakcie kontroli NIK<sup>8</sup> - do lokalnej bazy danych nowego SIO, odpowiedzialny pracownik Kuratorium wprowadził:

- wysokość przeciętnego wynagrodzenia (na 1 etat) nauczycieli mianowanych i dyplomowanych zatrudnionych na stanowiskach wymagających kwalifikacji pedagogicznych za 2014 rok i za styczeń-sierpień 2015 r.<sup>9</sup>,
- liczby pracowników administracyjnych i łącznej wysokości ich wynagrodzeń za poszczególne kwartały 2014 r. i 2015 r. (I-III).

Wysokość przeciętnego wynagrodzenia (przypadającego na 1 etat) osób zatrudnionych na stanowiskach pedagogicznych, obliczona została na podstawie wynagrodzeń 80 pracowników (spośród 82) zatrudnionych w Kuratorium w okresie objętym kontrolą (tj. 60 nauczycieli dyplomowanych i 20 mianowanych). Taki sposób obliczenia był zgodny z art. 9 pkt 2 lit. a ustawy o SIO z 2011 r., który nakazuje uwzględnić tylko nauczycieli posiadających ww. stopnie awansu zawodowego. W rezultacie, przeciętne wynagrodzenie wprowadzone do lokalnej bazy danych SIO, nie uwzględniało wynagrodzeń wszystkich osób zatrudnionych na stanowiskach pedagogicznych, tj. dwóch pracowników KO (nauczyciela kontraktowego i osoby bez stopnia awansu zawodowego).

Na etapie rejestrowania nauczycieli zatrudnionych w Kuratorium w lokalnej bazie SIO, wprowadzono oświadczenia zawierające ich zgodę lub brak zgody na pozyskiwanie danych przez innych użytkowników SIO, złożone w trybie art. 60 ust. 2 ustawy o SIO z 2011 r. W formularzu „danych identyfikacyjnych” zarejestrowano 82 osoby zatrudnione na stanowiskach pedagogicznych (na 30.09.2015 r.), z tego w 49 przypadkach wprowadzono oświadczenia o wyrażeniu przez nich zgody na pozyskiwanie danych, a 33 osoby nie wyraziły na to zgody.

(dowód: akta kontroli str. 90, 154-156, 159-169)

Ustalone  
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W lokalnej bazie danych nowego SIO (w module „Dane zbiorcze”) do dnia 25 listopada 2015 r. nie zostały przekazane dane o:
  - wysokości przeciętnego wynagrodzenia osób zatrudnionych na stanowiskach pedagogicznych (nauczycieli mianowanych i dyplomowanych) za okresy: styczeń-sierpień 2014 r., 2014 rok i styczeń-sierpień 2015 r.,
  - liczbie pracowników administracyjnych (26-28 osób<sup>10</sup>) i łącznej wysokości ich wynagrodzeń za poszczególne kwartały, tj. od I kwartału 2014 r. do III kwartału 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 50-51, 90, 154-169)

Dane te mogły być zamieszczane w lokalnej bazie danych SIO od 1 sierpnia 2014 r., gdyż w terminie tym zostały wprowadzone w SIO formularze: „Przeciętne wynagrodzenie osób na stanowiskach pedagogicznych” oraz „Pracownicy odpowiedzialni za zarządzanie oświatą” (w kuratoriach oświaty).

Wymóg przekazania do lokalnej bazy SIO zbiorczych informacji o nauczycielach

<sup>8</sup> Na początku grudnia 2015 r.

<sup>9</sup> Danych za styczeń-sierpień 2014 r. nie można było już wprowadzić do lokalnej bazy danych SIO.

<sup>10</sup> Zatrudnienie pracowników administracyjnych wynosiło w 2014 r.: w I kw. 27 osób, w II kw. - 26, w III kw. - 28, w IV kw. - 26, natomiast w 2015 r.: w I i II kw. 27 osób, a w III kw. - 26.

i pracownikach administracyjnych zatrudnionych w KO określony został w art. 9 pkt 2 lit. a, b oraz art. 41 ust. 1 ustawy o SIO z 2011 r. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych dziedzinowych gromadzonych w systemie informacji oświatowej oraz terminów przekazywania niektórych danych do bazy danych systemu informacji oświatowej<sup>11</sup>:

- dane o wysokości przeciętnego wynagrodzenia (na 1 etat) nauczycieli mianowanych i dyplomowanych, zatrudnionych na stanowiskach wymagających kwalifikacji pedagogicznych, powinny zostać przekazane do SIO do 7 stycznia i 7 września każdego roku kalendarzowego, odpowiednio za poprzedni rok oraz za okres styczeń-sierpień danego roku (§ 29 ust. 1 pkt 3 lit. d);
- dane dotyczące pracowników odpowiedzialnych za zarządzanie i administrowanie oświatą powinny zostać przekazane do SIO za kolejne kwartały, w ciągu 10 dni od zakończenia kwartału (§ 29 ust. 1 pkt 6 lit. b).

Wskazane braki skutkowały niekompletnością lokalnej bazy danych SIO, a w związku z tym obniżona była jej przydatność do wspierania realizacji zadań oświatowych.

Starszy specjalista ds. kadrowych i szkoleń, zatrudniona w Wydziale Ekonomiczno-Administracyjnym Kuratorium (zobowiązana wg zakresu czynności do wprowadzania danych pracowników KO do SIO) wyjaśniła, że do chwili obecnej na stronie internetowej SIO w strefie dla zalogowanych, w zakładkach „aktualności” oraz „terminy” nie zamieszczono komunikatu, do kiedy należało wprowadzić ww. informacje. Zamieszczony tam terminarz przekazywania danych dotyczył tylko placówek wychowania przedszkolnego, szkół oraz placówek oświatowych. Nie było w nim informacji, które dotyczyłyby kuratoriów. W komunikacie zamieszczonym na tej stronie<sup>12</sup> 13 października 2014 r., zatytułowanym: „Przekazywanie danych w nowym SIO – harmonogram działań”, wskazano daty przekazywania informacji przez różne podmioty w różnych obszarach i MEN poinformował, że będzie kierował do zainteresowanych kolejne komunikaty, w których będzie wskazywał zakres danych do wprowadzenia oraz kolejne terminy na ich uzupełnienie.

(dowód: akta kontroli str. 91-94, 119-120)

### **1.3. Przekazywanie do lokalnej bazy SIO danych dotyczących awansu zawodowego nauczycieli**

Na podstawie rejestru wydanych zaświadczeń komisji kwalifikacyjnej o akceptacji nauczycieli na stopień nauczyciela dyplomowanego, ustalono, że w latach 2014-2015 (do 20.11.2015 r.) łącznie 1.917 nauczycieli uzyskało awans zawodowy. Do 23 listopada 2015 r. nie przekazano w lokalnej bazie nowego SIO informacji w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 52)

Ustalone  
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W bazie danych nowego SIO (w module „Nauczyciel”) nie przekazano informacji o nauczycielach, którzy w 2014 r. i 2015 r. otrzymali awans zawodowy na nauczyciela dyplomowanego, w wyniku postępowania przeprowadzonego przez komisję kwalifikacyjną powołaną przez Kuratora Oświaty.

<sup>11</sup> Dz. U. z 2012 r., poz. 1547.

<sup>12</sup> sio.men.gov.pl w „Strefie dla zalogowanych” w poz. „Aktualności”.

W latach 2014 i 2015 odpowiednio 1.101 i 816 nauczycieli uzyskało stopień nauczyciela dyplomowanego, z tego oświadczenia zawierające numer PESEL pobrano od 812 osób<sup>13</sup>.

(dowód: akta kontroli str. 52, 115, 130-141)

Opisany stan faktyczny skutkowało naruszeniem art. 29 ust. 1 pkt 1 lit. i oraz art. 43 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy o SIO z 2011 r., w których określono wymóg przekazania do lokalnej bazy SIO informacji o stopniu awansu zawodowego nauczyciela.

Ww. dane należało przekazać na bieżąco, po dacie uprawomocnienia się decyzji administracyjnej wydanej na podstawie art. 9b ust. 4 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela<sup>14</sup>, tj. w terminie określonym w art. 30 ustawy o SIO z 2011 r.

Wprowadzenie w SIO formularza „Uzyskanie następnego stopnia awansu zawodowego” (w kuratoriach oświaty) nastąpiło z dniem 30 maja 2014 r.

Opisana nieprawidłowość skutkowało niekompletnością lokalnej bazy danych SIO, a w związku z tym obniżona była jej przydatność do wspierania realizacji zadań oświatowych.

Według wyjaśnienia Kuratora Oświaty: jedynym sposobem umożliwiającym przekazanie ww. danych do SIO było ręczne ich przepisanie z dokumentacji dostarczonej przez przewodniczących komisji, ponieważ:

- aplikacja do prowadzenia lokalnej bazy danych SIO nie pozwala na import danych nauczycieli z zewnętrznych źródeł (np. baza danych, plik);
- nie było możliwości pozyskania danych o nauczycielach z centralnej bazy danych, tj. wprowadzonych już wcześniej do systemu przez dyrektora danej szkoły.

Przyczynami niewprowadzenia tych danych do SIO była znaczna liczba nauczycieli uzyskujących stopień awansu zawodowego oraz konieczność realizacji tej czynności ręcznie przez pracownika mającego upoważnienie do bazy danych SIO.

W ocenie Kuratora: udostępnienie danych nauczycieli na poziomie Kuratorium znacznie usprawniłoby proces przekazywania informacji o uzyskaniu przez nich kolejnego stopnia awansu zawodowego.

Ponadto Kurator Oświaty wyjaśnił, że obowiązek wprowadzania ww. danych budził wątpliwości, dlatego zwrócił się do Generalnego Inspektora Danych Osobowych oraz MEN m.in. z zapytaniem: czy Kurator Oświaty, jako organ nadający stopień awansu zawodowego nauczyciela dyplomowanego, może pozyskiwać numer PESEL nauczyciela ubiegającego się o awans, jeżeli:

- nie jest pracodawcą dla tego nauczyciela,
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 marca 2013 r. w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli<sup>15</sup>, określające rodzaj dokumentacji załączanej do wniosku o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego w sprawie nadania stopnia awansu zawodowego, nie zobowiązuje nauczyciela do przekazania numeru PESEL,
- nauczyciel nie jest zobowiązany do przekazania numeru PESEL przed wydaniem decyzji o uzyskaniu stopnia awansu, ponieważ określony wzór dokumentu nie uwzględnia tych danych.

Dopiero na podstawie udzielonych (w marcu 2015 r.) przez MEN wyjaśnień, zarządzeniem z 18 czerwca 2015 r. zmieniono w Kuratorium procedury organizacji postępowania kwalifikacyjnego na stopień awansu nauczyciela dyplomowanego,

---

<sup>13</sup> Według stanu na 20.11.2015 r.

<sup>14</sup> Dz. U. z 2014 r., poz. 191 ze zm.

<sup>15</sup> Dz. U. z 2013 r., poz. 393.

uwzględniając konieczność pozyskiwania nr PESEL od nauczycieli, którzy uzyskali akceptację komisji kwalifikacyjnej.

(dowód: akta kontroli str. 52, 115, 117-119)

#### 1.4. Realizacja porozumienia

W dniu 18 maja 2012 r. Wojewoda Lubelski zawarł z Kuratorem Oświaty porozumienie w sprawie powierzenia zadań w zakresie udzielenia upoważnienia do dostępu do bazy danych SIO<sup>16</sup>, na podstawie którego powierzył Kuratorowi do realizacji zadania polegające na:

- złożeniu, w imieniu Wojewody do ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, wniosku o udzielenie upoważnienia do dostępu do bazy SIO,
- udzielaniu upoważnień do dostępu do bazy danych SIO wójtom gmin (burmistrzom, prezydentom miast), starostom powiatów i Marszałkowi Województwa Lubelskiego w trybie i na zasadach określonych w ustawie o SIO z 2011 r.,
- przeprowadzaniu procedury weryfikacji dostępu do bazy danych SIO,
- wydawaniu niepowtarzalnych identyfikatorów użytkownika SIO,
- cofaniu upoważnień do dostępu do bazy danych, w przypadkach określonych w art. 74 ustawy o SIO z 2011 r.,
- przedłużaniu okresu ważności upoważnień w trybie określonym w art. 75 cyt. ustawy.

Kurator nie składał półrocznych informacji w terminie, o którym mowa w § 3 ust. 2 porozumienia, tj. do 15 dnia miesiąca następującego po zakończeniu półrocza.

(dowód: akta kontroli str. 89)

W okresie od zawarcia ww. porozumienia Wojewoda Lubelski trzykrotnie zażądał - na podstawie § 3 ust. 2 porozumienia – od Kuratora Oświaty złożenia informacji z realizacji powierzonego zadania.

W pierwszej informacji - wysłanej do Wojewody 10 lipca 2013 r.<sup>17</sup> – poinformowano o złożeniu do właściwego ministra wniosków o udzielenie upoważnienia do dostępu do bazy danych SIO. MEN udzielił czterech upoważnień<sup>18</sup>. W ww. okresie udzielono 370 upoważnień do dostępu do bazy danych SIO, po przeprowadzeniu procedury weryfikacji oraz wydano niepowtarzalne identyfikatory użytkownika SIO. W ośmiu przypadkach cofnięto upoważnienia<sup>19</sup>.

W drugiej informacji – przekazanej 28 maja 2014 r.<sup>20</sup> - poinformowano o udzieleniu 19 upoważnień do dostępu do bazy danych SIO oraz cofnięciu 10 upoważnień.

W ostatniej informacji - przekazanej 8 września 2015 r.<sup>21</sup> - przekazano dane o udzieleniu 114 upoważnień dostępowych oraz cofnięciu 17 upoważnień.

(dowód: akta kontroli str. 43, 81-89)

Wojewoda nie przeprowadził w Kuratorium kontroli realizacji zadań powierzonych w porozumieniu.

(dowód: akta kontroli str. 44)

Ustalone  
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

<sup>16</sup> Dz. Urzędowy Woj. Lubelskiego z 2012 r. poz. 1687.

<sup>17</sup> Za okres od 18 maja 2012 r. do 9 lipca 2013 r.

<sup>18</sup> Dla Kuratora oraz trzech pracowników KO.

<sup>19</sup> Ze względu na zmiany na stanowiskach kierownika jednostki oraz potrzebę przeprowadzenia procedury ponownej weryfikacji dostępu, ze względu na problemy techniczne pojawiające się w zmodernizowanej bazie.

<sup>20</sup> Za okres od 01.08.2013 r. do 26.05.2014 r.

<sup>21</sup> Za okres od 01.01. do 30.06.2015 r.



1. Od zawarcia, w dniu 18 maja 2012 r., porozumienia z Wojewodą Lubelskim, Kurator Oświaty nie składał półrocznych informacji, o których mowa w § 3 ust. 2 porozumienia, z wykonania powierzonych zadań, w terminie do 15 dnia miesiąca następującego po zakończeniu półrocza.

Opisane zaniechanie zmniejszyło zasób okresowych danych przekazywanych Wojewodzie Lubelskiemu, co wpływało na ograniczenie nadzoru nad działalnością Kuratora w zakresie zadań powierzonych mu do realizacji.

Odnosząc się do stwierdzonej nieprawidłowości p.o. dyrektora Wydziału Wspierania Rozwoju Edukacji KO, której obowiązkiem było nadzorowanie realizacji zadań w zakresie SIO, wyjaśniła, że jest to wynikiem jej przeoczenia. Pracownik, któremu przekazywała polecenia opracowania sprawozdań na żądanie Wojewody, nie miał w zakresie swoich obowiązków sporządzania półrocznych informacji.

(dowód: akta kontroli str. 89)

Kurator Oświaty zapewnił warunki organizacyjno-techniczne do funkcjonowania w Kuratorium lokalnej bazy SIO, lecz dane w niej zgromadzone nie stanowiły kompletnej informacji o wykonywanych zadaniach z zakresu oświaty.

Z przyczyn leżących po stronie administratora lokalnej bazy danych, do SIO nie przekazano informacji o:

- wysokości przeciętnego wynagrodzenia osób zatrudnionych w Kuratorium na stanowiskach pedagogicznych (nauczycieli mianowanych i dyplomowanych) za okresy: styczeń-sierpień 2014 r., 2014 rok, styczeń-sierpień 2015 r.,
- liczbie pracowników administracyjnych i łącznej wysokości ich wynagrodzeń za poszczególne kwartały, tj. od I kwartału 2014 r. do III kwartału 2015 r.,
- nauczycielach, którzy w okresie 2014-2015 otrzymali awans zawodowy na stopień nauczyciela dyplomowanego, w wyniku postępowania przeprowadzonego przez komisję kwalifikacyjną powołaną przez Kuratora Oświaty.

Powyższe naruszało przepisy: art. 9 pkt 2 lit. a i b, art. 41 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz art. 43 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy o SIO z 2011 r.

Ponadto Kurator Oświaty nie wywiązywał się z obowiązku składania Wojewodzie Lubelskiemu wymaganych porozumieniem w sprawie powierzenia zadań w zakresie udzielenia upoważnienia do dostępu do bazy danych SIO, informacji okresowych z realizacji powierzonych zadań.

## **Wykorzystanie SIO do wsparcia realizacji zadań oświatowych**

### **Wykorzystanie danych z SIO w realizacji polityki oświatowej państwa na poziomie regionalnym, w tym do zarządzania oświatą**

Kurator Oświaty podał, że z udostępnionych w bazie danych zmodernizowanego SIO raportów systemowych, Kuratorium, w roku szkolnym 2014/2015 oraz 2015/2016, wykorzystano następujące:

- „Zawody w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe” – do opracowania wykazu kwalifikacyjnych kursów zawodowych (zamieszczonego na stronie internetowej KO<sup>22</sup>);
- „Uczniowie w klasie I szkoły podstawowej” - do monitorowania procesu związanego z obniżeniem wieku szkolnego i liczby dzieci 6-letnich realizujących obowiązki szkolny;

<sup>22</sup> pod adresami: <http://www.kuratorium.lublin.pl/?akc=akt&op=szcz&id=6784>  
<http://www.kuratorium.lublin.pl/?akc=akt&op=szcz&id=7514>

- „Uczniowie uczący się języka mniejszości narodowej lub grupy etnicznej albo języka regionalnego w oddziałach i grupach nauczania języka mniejszości” - do opracowania w roku szkolnym 2014/2015 informacji dla przedstawiciela mniejszości ukraińskiej o nauczaniu języków mniejszości narodowych w szkołach województwa lubelskiego;
- „Informacje statystyczne o szkołach i placówkach”: ogółem, dzieci lub młodzież, młodzież i dorośli, dorośli, bez kategorii, a także dane dot. liczby uczniów i liczby oddziałów według specyfiki oddziałów, uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, liczby uczniów i liczby oddziałów według klas - do przedstawienia na naradach z dyrektorami szkół informacji dotyczących realizacji zadań w danym roku szkolnym, informacji na temat sieci szkół w województwie lubelskim oraz opracowywania sprawozdań z realizacji budżetu zadaniowego.

(dowód: akta kontroli str. 111-112)

Kuratorium nie występowało do MEN o przygotowanie dodatkowych raportów na podstawie danych oświatowych zmodernizowanego SIO, gdyż – jak wyjaśniła p.o. dyrektora Wydziału Wspierania Rozwoju Edukacji - realizacja zadań Wydziału, nie wymagała ich pozyskania.

(dowód: akta kontroli str. 198-199)

Według Kuratora Oświaty: ocenę przydatności ww. raportów do „prowadzenia polityki oświatowej” należy formułować w kontekście zadań kuratora określonych w ustawie o systemie oświaty (zapisu art. 31 ust. 1 pkt 6). Kurator przede wszystkim wykonuje zadania z zakresu nadzoru pedagogicznego określone przez MEN i w tym wypadku dane z SIO są niezbędne zarówno do planowania, jak i sprawozdawczości z realizowanych zadań. Dane SIO, szczególnie z zakresu „Rejestr szkół i placówek”, jak i „Informacja statystyczna o szkołach i placówkach” służą również do realizacji czynności nadzoru pedagogicznego (kontroli i ewaluacji), gdyż Kuratorium nie dysponuje tzw. arkuszami organizacyjnymi zawierającymi szczegółowe informacje na temat organizacji pracy szkoły<sup>23</sup>. Bez ww. danych z SIO niemożliwa byłaby realizacja zadań z tego zakresu. Do realizacji innych zadań Kuratora dane z SIO wykorzystywane są w mniejszym stopniu, jednak podobnie - jak w przypadku nadzoru pedagogicznego - przydatne są przede wszystkim dane statystyczne o szkołach i placówkach.

(dowód: akta kontroli str. 112)

W oparciu o dane z SIO sporządzano i aktualizowano wykaz szkół i placówek<sup>24</sup>, nad którymi Lubelski Kurator Oświaty sprawuje nadzór pedagogiczny.

(dowód: akta kontroli str. 5, 101)

Kurator wyjaśnił, że podczas udzielania zgody na prowadzenie przez placówki doskonalenia nauczycieli kursów kwalifikacyjnych nie korzystano z baz danych SIO. Ww. zgody wydawane są na podstawie §18a ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 listopada 2009 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli<sup>25</sup>, który określa wymagania w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 101)

Kuratorium nie wykorzystuje specjalistycznego oprogramowania do zarządzania oświatą, pozwalającego na analizę danych zgromadzonych w bazie danych starego

<sup>23</sup> Np. liczby oddziałów, uczniów, zatrudnionych nauczycieli oraz liczby godzin wynikających z ramowych planów nauczania.

<sup>24</sup> Stanowiącego załącznik nr 1 do Regulaminu Kuratorium zgodnie z § 2 ust. 2 Regulaminu.

<sup>25</sup> Dz. U. z 2014 r., poz. 1041 ze zm.

SIO. W okresie objętym kontrolą korzystano przede wszystkim z danych statystycznych publikowanych na stronie Centrum Informatycznego Edukacji<sup>26</sup> oraz z wykazów szkół i placówek oświatowych<sup>27</sup>.

W początkowym okresie wdrażania systemu SIO, tj. we wrześniu 2005 r., firma QNT udostępniła Kuratorium jednostanowiskową wersję programu „Analizator” w celu poddania programu testom. Program ten wykorzystywany był przez 8 miesięcy.

(dowód: akta kontroli str. 113)

Według wyjaśnień Kuratora Oświaty: wykorzystywanie danych z baz SIO utrudnia ograniczony dostęp do nich. W starym SIO przetwarzanie danych wymaga albo zakupu odpowiedniego oprogramowania do samodzielnej analizy danych albo udostępnienia takiego oprogramowania przez MEN, który te informacje posiada i może przetwarzać. Również w zmodernizowanym SIO zakres dostępu jest ograniczony, gdyż istnieje konieczność korzystania z przygotowywanych przez MEN raportów lub zastosowania procedury występowania do MEN o uzyskanie pożądaných danych. Nie zawsze też zakres danych jest adekwatny do potrzeb. Dyrektorzy przedszkoli i szkół niepublicznych często nie wprowadzają informacji do SIO, a w planowaniu zadań z nadzoru pedagogicznego przydatne byłyby - w przypadku przedszkoli niepublicznych - informacje dotyczące liczby dzieci, a w przypadku szkół niepublicznych - informacje dotyczące liczby uczniów, klas/semestrów (szkoły dla dorosłych) oraz informacje o braku uczniów/słuchaczy w planowanej klasie/semestrze, tzw. „stany zerowe”.

(dowód: akta kontroli str. 114)

Ustalone  
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

## **2.2. Wykorzystanie danych z SIO do efektywnego funkcjonowania na poziomie regionalnym systemu finansowania zadań oświatowych**

Kurator Oświaty podał, że dane z SIO wykorzystywane były do:

- ustalania liczby dzieci w wieku 3-6 lat<sup>28</sup> w celu określenia wysokości dotacji przedszkolnej dla poszczególnych j.s.t.<sup>29</sup>;
- ustalenia liczby nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach województwa lubelskiego do opracowania programu wykorzystania środków na dofinansowanie ich doskonalenia zawodowego, wyodrębnionych w budżecie Wojewody<sup>30</sup>. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 marca 2002 r.<sup>31</sup>, środki na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli przeznaczono w roku 2014 i 2015 w całości na organizację bezpłatnych szkoleń dla nauczycieli i dyrektorów szkół. Opracowanie oferty szkoleniowej zostało poprzedzone przeprowadzeniem analizy potrzeb, a podmioty realizujące szkolenia wyłaniane były w ramach zamówienia

<sup>26</sup> <http://www.cie.men.gov.pl/index.php/dane-statystyczne.html>

<sup>27</sup> <http://www.cie.men.gov.pl/index.php/sio-wykaz-szkol-i-placowek.html>

<sup>28</sup> Według stanu na 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy.

<sup>29</sup> Podział dotacji odbywał się na szczeblu centralnym, a Kuratorium otrzymywało dane o jej podziale pomiędzy poszczególne j.s.t.

<sup>30</sup> Na podstawie art. 31 ust. 1 pkt 6c ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. nr 256, poz. 2572 ze zm.)

<sup>31</sup> W sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli pomiędzy budżety poszczególnych wojewódów, form doskonalenia zawodowego dofinansowywanych ze środków wyodrębnionych w budżetach organów prowadzących szkoły, wojewódów, ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania tych środków (Dz. U. nr 46, poz. 430).

publicznego. Oferta szkoleń przygotowana została przez Wydział Wspierania Rozwoju Edukacji z uwzględnieniem wskaźnika uczestnictwa w szkoleniach, który oszacowano na ok. 10% nauczycieli;

- weryfikowania poprawności danych identyfikacyjnych i statystycznych podanych przez podmioty wnioskujące o dotacje (np. w programie „Książki naszych marzeń”).

(dowód: akta kontroli str. 101-102)

Ustalone  
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

### **2.3. Wykorzystanie danych z SIO do analizy efektywności wykorzystania środków publicznych przeznaczonych na finansowanie zadań oświatowych**

Według Lubelskiego Kuratora Oświaty dane z SIO wykorzystywane były do planowania i sprawozdawczości budżetowej w zakresie budżetu zadaniowego. Dane te były podstawą ustalania tzw. algorytmów do wyliczenia mierników określających realizację danego zadania. W ocenie Kuratora większość realizowanych zadań, ujętych w klasyfikacji budżetowej budżetu zadaniowego, wymagało pozyskiwania danych statystycznych z SIO.

Przykładem powyższego było wykorzystanie danych z SIO do wyliczenia mierników określających:

- efektywność wykorzystania środków na organizację wycieczek dzieci i młodzieży na terenie województwa. Miernik stanowił stosunek liczby uczniów korzystających z wycieczek do liczby uczniów w województwie i wskazywał procent udziału uczniów w różnych formach proponowanych przez szkoły i placówki oraz inne organizacje i kluby, kierujących oferty do dzieci i młodzieży. Pomiar miernika dokonany w roku 2014 wyniósł: w I i II kwartale 2,13% (7.231/340.000), a w III i IV kwartale 11,98% (40.721/340.000);

- efektywność wykorzystania środków na doskonalenie i doksztalanie zawodowe nauczycieli. Ustalony miernik stanowił stosunek liczby nauczycieli korzystających z form doksztalania i doskonalenia zawodowego (w ramach grantów edukacyjnych) do liczby nauczycieli ogółem w województwie i wskazywał na stopień zainteresowania nauczycieli kursami umożliwiającymi zdobycie dodatkowych kompetencji. Pomiar miernika w IV kwartale 2014 r. wyniósł 6,29% (2.330/37.000).

P.o. dyrektora Wydziału Wspierania Rozwoju Edukacji wyjaśniła, że dane z SIO uwzględniane w sprawozdawczości budżetowej są danymi przybliżonymi, gdyż określony wskaźnik ustalany jest w 3-letnim planie. Dla celów sprawozdawczości przyjęto zatem zaokrągloną liczbę nauczycieli wynoszącą 37.000 (przy faktycznej wynoszącej na 31 marca 2014 r. 37.224). W taki sam sposób wykorzystano dane z SIO dla planowania i sprawozdawczości wycieczek dzieci i młodzieży. Według stanu na 31 marca 2014 r. ogólna liczba uczniów wynosiła 358.909, co po wyłączeniu słuchaczy szkół i placówek dla dorosłych (23.012 osób), dało szacunkową wartość 340.000 uczniów.

(dowód: akta kontroli str. 102-104, 198)

Według opracowanych przez Kuratorium (przesłanych Wojewodzie Lubelskiemu) kart ww. mierników, w przypadku „wycieczek dzieci i młodzieży” w pozycji „źródło pochodzenia danych do wyliczenia miernika” stwierdzono, że były to dane z rejestracji wycieczek w systemie MEN oraz dane z SIO. Natomiast w przypadku

„doksztalcania i doskonalenia zawodowego nauczycieli” wśród „źródeł pochodzenia danych do wyliczenia miernika” nie wymieniono danych z SIO.

(dowód: akta kontroli str. 200-203)

Na próbie 20 opinii Kuratora Oświaty w sprawie likwidacji i przekształceń szkół podstawowych i gimnazjów wydanych w latach 2014-2015<sup>32</sup> stwierdzono, że informacje z SIO służyły do weryfikacji danych identyfikacyjnych i statystycznych dotyczących likwidowanej/przekształcanej szkoły, w szczególności do ustalenia liczby uczniów.

Kurator Oświaty wyjaśnił, że wykorzystuje dane z SIO przede wszystkim do ustalenia liczby uczniów szkół, których dotyczą przedstawiane przez organy stanowiące j.s.t. uchwały o likwidację, przekształcenie lub przekazanie innemu podmiotowi. Ww. liczba w przypadku przekazania szkoły jest czynnikiem warunkującym wydanie pozytywnej opinii, gdyż możliwość ta dotyczy wyłącznie szkół do 70 uczniów.

(dowód: akta kontroli str. 44, 103, 142-151)

Ustalone  
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

## **2.4. Wykorzystanie danych z SIO do wykonywania na terenie województwa nadzoru pedagogicznego oraz podnoszenia jakości edukacji**

Według informacji Kuratora Oświaty zakres wykorzystania danych z SIO w przygotowaniu planów nadzoru pedagogicznego na lata 2014/2015 i 2015/2016 był następujący:

- ustalenie liczby szkół i placówek w województwie lubelskim<sup>33</sup>;
- weryfikacja danych w celu wyboru szkół i placówek do ewaluacji<sup>34</sup>, kontroli<sup>35</sup> oraz do monitorowania<sup>36</sup> (w zakresie: realizacji wychowania fizycznego, prowadzenia kształcenia zawodowego i podstawy programowej kształcenia ogólnego);
- dane dot. liczby i typów nadzorowanych szkół i placówek wykorzystano do opracowania planów ewaluacji na lata: 2014/2015 i 2015/2016 oraz sporządzenia planu ewaluacji w województwie lubelskim w ramach prognozy realizacji nadzoru pedagogicznego nad szkołami i placówkami na lata szkolne 2015/2016 - 2019/2020.

(dowód: akta kontroli str. 104-106)

Według wyjaśnienia Kuratora Oświaty opracowując analizy i wyniki nadzoru pedagogicznego, zawarte w sprawozdaniach za okres od 1 czerwca 2013 r. do 31 maja 2014 r. oraz od 1 czerwca 2014 r. do 31 maja 2015 r., bazowano na informacjach statystycznych ustalonych na podstawie SIO na etapie planowania (tj. odnoszących się do realizacji zaplanowanych ewaluacji i kontroli).

<sup>32</sup> Z 38 ogółem wydanych w latach 2014-2015 (52,6%).

<sup>33</sup> Do planu na rok 2014/2015 na podstawie danych starego SIO z marca 2014 r., a do planu na rok 2015/2016 na podstawie danych starego SIO z marca 2015 r. oraz z nowego SIO z 25 czerwca 2015 r. (dane z Wykazu szkół i placówek zarejestrowanych w RSPO oraz Wykazu szkół i placówek, które zakończyły działalność).

<sup>34</sup> Takich jak: nazwa i typ szkoły, publiczna/niepubliczna, specjalna/bez specyfikacji, adres, nazwa organu prowadzącego, liczba oddziałów, liczba uczniów, młodzież/dzieci/dorośli, w zespole/samodzielna, liczba szkół i placówek danego typu w powiecie.

<sup>35</sup> Tj. nazwa i typ szkoły, publiczna/niepubliczna, specjalna/bez specyfikacji, adres, nazwa organu prowadzącego, liczba oddziałów, liczba uczniów, młodzież/dzieci/dorośli, w zespole/samodzielna, liczba szkół i placówek danego typu w powiecie oraz informacji o uczniach posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego w celu zaplanowania kontroli adekwatnie do wytycznych MEN.

<sup>36</sup> Takich jak: nazwa i typ szkoły/placówki, publiczna/niepubliczna, adres, nazwa organu prowadzącego, liczba oddziałów, liczba uczniów, lokalizacja (wieś, miasto).

(dowód: akta kontroli str. 106)

Wydział Nadzoru Pedagogicznego skorzystał z trzech raportów systemowych, które były udostępnione w nowym SIO w strefie dla zalogowanych, tj.:

- „Wykazu szkół i placówek zarejestrowanych w RSPO<sup>37</sup> - wykorzystanego do aktualizacji (6.10.2015 r.) bazy wewnętrznej szkół i placówek poddawanych ewaluacji i kontroli;
- „Wykazu szkół i placówek, które zakończyły działalność” – do prognozowania realizacji nadzoru pedagogicznego nad szkołami i placówkami w województwie lubelskim w formie ewaluacji na lata szkolne 2015/2016 - 2019/2020 (opracowanego na zlecenie MEN);
- „Zawodów w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe” – do opracowania wykazu kwalifikacyjnych kursów zawodowych (zamieszczonego na stronie internetowej KO<sup>38</sup>).

Wydział Nadzoru Pedagogicznego nie wnioskował o przygotowanie przez MEN dodatkowych raportów z bazy danych zmodernizowanego SIO, gdyż – jak wyjaśniła Dyrektor Wydziału Nadzoru Pedagogicznego - zadania z zakresu działania Wydziału wynikają z ustalanych przez MEN kierunków polityki oświatowej państwa i formułowanych przez Ministerstwo tematów kontroli planowych. Od 2009 r. - w związku z wejściem w życie zmienionego rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego – kuratorzy oświaty nie określają już tzw. zadań priorytetowych dla danego województwa w zakresie nadzoru pedagogicznego, które wymagałyby prowadzenia szczegółowych analiz danych SIO. Kurator realizuje zatem plan nadzoru, którego zakres (tj. tematykę i skalę wykonania zadań) określa na każdy rok MEN, a rola Kuratora ogranicza się do wyboru szkoły, w której zostanie przeprowadzona kontrola lub ewaluacja.

(dowód: akta kontroli str. 198-199)

Kurator Oświaty wyjaśnił, że dane z SIO wykorzystano do przygotowania informacji dotyczącej zdawalności egzaminu maturalnego w roku szkolnym 2014/2015 w liceach ogólnokształcących i technikach dla młodzieży oraz w liceach dla dorosłych. Informacje te przekazano (w sierpniu 2015 r.) podczas narad z dyrektorami szkół i placówek, poświęconych omówieniu wyników i wniosków z nadzoru pedagogicznego i kształcenia zawodowego w województwie lubelskim. Dane z SIO wykorzystano do opracowania na ww. narady prezentacji pt. „Zestawienie uczniów dopuszczonych do egzaminu maturalnego w liceach ogólnokształcących, technikach i liceach ogólnokształcących dla dorosłych w poszczególnych powiatach województwa lubelskiego”<sup>39</sup> oraz pt. „Edukacja w województwie lubelskim w latach 2006-2015”<sup>40</sup>.

(dowód: akta kontroli str. 106-107, 114)

Ustalone  
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące  
badanej działalności

Kuratorium Oświaty nie wykorzystało możliwości weryfikacji – na podstawie danych starego SIO – nadzorowanej przez Kuratora Oświaty działalności szkół i placówek oraz ich organów prowadzących w zakresie: spełniania obowiązku nauki, spełniania

<sup>37</sup> Zawierającego dane jednostkowe o zarejestrowanych szkołach i placówkach.

<sup>38</sup> <http://www.kuratorium.lublin.pl/?akc=akt&op=szcz&id=7514>

<sup>39</sup> Na podstawie SIO ustalono (w lipcu 2015 r.) dane dotyczące szkół i liczby uczniów w klasach maturalnych.

<sup>40</sup> Ze starego SIO zaczerpnięto następujące dane: liczba uczniów w poszczególnych typach szkół, prowadzonych przez j.s.t. i inne podmioty w latach 2006-2015; liczba nauczycieli pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w szkołach województwa lubelskiego.

obowiązku szkolnego przez dzieci i młodzież do 18 roku życia, spełniania obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego przez dzieci w wieku pięciu lat, zapewnienia w szkołach publicznych biblioteki szkolnej oraz przeprowadzania w szkołach podstawowych egzaminów na kartę rowerową.

(dowód: akta kontroli str. 107)

W trakcie niniejszej kontroli, na podstawie danych - pozyskanych przez upoważnionego pracownika Kuratorium - z bazy danych starego SIO, stwierdzone zostały przypadki wskazujące na potencjalne nieprawidłowości w działalności podlegającej nadzorowi Kuratora Oświaty, tj.:

- wykazanie na 30 września 2014 r. przez 23 szkoły podstawowe 87 dzieci niespełniających obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego z innej przyczyny oraz w 15 gimnazjach łącznie 47 przypadków niespełniania przez dzieci i młodzież obowiązku szkolnego z innej przyczyny;
- wykazanie na 31 marca 2015 r. przez 39 gmin z województwa lubelskiego 69 osób niespełniających obowiązku nauki do 18 roku życia<sup>41</sup>;
- nieprzypisanie na 30 września 2014 r. żadnemu nauczycielowi obowiązków (wymiaru godzin) nauczyciela bibliotekarza w samodzielnie działających 110 szkołach podstawowych i 23 gimnazjach;
- niewykazanie na 30 września 2014 r. przez 198 szkół podstawowych dzieci, które w poprzednim roku szkolnym uzyskały kartę rowerową.

(dowód: akta kontroli str. 174-197)

Kurator Oświaty wyjaśnił, że powodem niewykorzystania danych z SIO w wymienionych zakresach był brak wskazań przez MEN tej tematyki w kierunkach polityki oświatowej państwa. Nie wykorzystano w realizowanych formach nadzoru pedagogicznego (tj. kontrolach planowych, ewaluacji lub w monitorowaniu) danych z SIO z tego typu zakresów tematycznych, gdyż nie wskazywały tego sformułowane przez MEN tematy kontroli planowych do przeprowadzenia przez kuratorów. Ponadto Kuratorium nie dysponuje programami umożliwiającymi szczegółową analizę bazy SIO, a do realizacji zadań z nadzoru pedagogicznego wykorzystywane są raporty udostępniane przez MEN. Corocznie Minister, określając kierunki polityki oświatowej państwa, wyznacza kuratorom zarówno liczbę ewaluacji, wskaźnik procentowy szkół/placówek, w których należy przeprowadzić ewaluację całościową i problemową oraz tematykę ewaluacji problemowych. W przypadku kontroli planowych wskazuje typ szkoły/placówki objętej kontrolą, wskaźnik procentowy oraz liczbę kontroli. Również tematyka monitorowania nie wskazywała na konieczność wykorzystania SIO w ww. zakresach.

Kurator Oświaty podkreślił, że kontrola spełniania obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego przez dzieci i spełniania obowiązku szkolnego i nauki przez dzieci i młodzież należy do zadań dyrektora szkoły lub placówki, zgodnie z przepisami ustawy o systemie oświaty. Niespełnianie obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki przez dzieci i młodzież podlega egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Zadaniem Kuratora w tym zakresie, może być kontrola nadzoru dyrektora nad spełnianiem ww. zadań wraz z prawidłowością prowadzenia dokumentacji w tym zakresie, co powinno wynikać z kierunków polityki oświatowej państwa lub zadań z nadzoru pedagogicznego.

W ocenie Kuratora przypadki nieprzypisania żadnemu nauczycielowi obowiązków (wymiaru godzin) nauczyciela bibliotekarza w samodzielnie działających szkołach podstawowych, nie sposób wyjaśnić bez dokonania weryfikacji każdego z nich

---

<sup>41</sup> Z tego 11 szesnastolatków, 22 siedemnastolatków i 36 osiemnastolatków.



z osobna, gdyż mogą one świadczyć o: niedopełnieniu przez dyrektora szkoły obowiązku wykazania etatu nauczyciela bibliotekarza, braku biblioteki w danej szkole, która - zgodnie z przepisami ustawy o systemie oświaty i rozporządzenia w sprawie ramowych statutów szkół publicznych - powinna funkcjonować w każdej szkole lub przypisaniu godzin nauczyciela bibliotekarza nauczycielom innych przedmiotów. Natomiast niezgłoszenie przez szkołę liczby dzieci, które w poprzednim roku szkolnym uzyskały kartę rowerową, może wynikać z niedopełnienia obowiązków dyrektora szkoły w zakresie zgłoszenia tych danych lub wskazywać na fakt, że szkoła nie organizowała egzaminu na kartę rowerową, bo np. nie było chętnych do jej uzyskania. Brak danych nie świadczy, że w szkole nie są realizowane treści wychowania komunikacyjnego na zajęciach z techniki z podstawy programowej kształcenia ogólnego. MEN nie wskazał (w latach szkolnych 2013/2014, 2014/2015, 2015/2016) ani w tematyce kontroli planowych, ani w zadaniach z nadzoru pedagogicznego potrzeby dokonania - przez kuratorów oświaty - oceny zgodności z podstawą programową kształcenia ogólnego realizacji treści wychowania komunikacyjnego na zajęciach z techniki w szkołach podstawowych.

Ponadto - w opinii Lubelskiego Kuratora Oświaty - istotną kwestią jest uregulowanie przez MEN sposobu wykorzystania przez kuratoria oświaty informacji, które można generować z SIO, oraz udostępnienie kuratoriom narzędzi do analizy tych danych.

(dowód: akta kontroli str. 107,195-196)

## **2.5. Wykorzystanie danych z SIO do upowszechniania informacji oświatowych z obszaru województwa**

Do upowszechniania informacji oświatowych z obszaru województwa lubelskiego znalazły zastosowanie dane ze starego SIO. Na stronie internetowej KO w zakładce: „Wykazy, kontakty, patronaty - wykaz szkół i placówek” – zamieszczono link do strony Centrum Informacji Edukacji MEN<sup>42</sup>, na której były publikowane wykazy szkół i placówek, w tym z województwa lubelskiego. Zamieszczano także okazjonalne informacje takie jak: „Wykaz szkół i placówek prowadzących kwalifikacyjne kursy zawodowe”<sup>43</sup>. Natomiast w zakładce „Monitorowanie” publikowano informacje dotyczące opinii wydanych przez Kuratora w sprawie likwidacji, przekazania i przekształceń szkół i placówek, opracowane (częściowo) z wykorzystaniem danych statystycznych z SIO.

W przypadku nowego SIO, na stronie internetowej Kuratorium w zakładce: „Wykazy, kontakty, patronaty - wykaz szkół i placówek (RSPO)” zamieszczono link do strony MEN<sup>44</sup>, na której zamieszczona została wyszukiwarka Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych.

(dowód: akta kontroli str. 107-108)

Ustalone  
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Kuratorium Oświaty korzystało w ograniczonym zakresie z danych zawartych w SIO. Zastosowanie znalazły przede wszystkim dane oświatowe gromadzone w starym SIO, które wykorzystywane były do ustalenia bądź weryfikacji danych

<sup>42</sup> <http://www.cie.men.gov.pl/index.php/sio-wykaz-szkol-i-placowek.html>

<sup>43</sup> Zamieszczony 6.11.2015 r. pod adresem <http://www.kuratorium.lublin.pl/?akc=akt&op=szcz&id=7514>

<sup>44</sup> <https://sio.men.gov.pl/index.php/rspo>



statystycznych i identyfikacyjnych dotyczących m.in. bazy adresowej szkół i placówek, ich typów, struktury organizacyjnej, organów prowadzących, liczby uczniów i nauczycieli. Nie pozyskiwano dotychczas dodatkowych raportów z bazy danych zmodernizowanego SIO i bazowano na danych zawartych w raportach udostępnianych przez MEN w strefie dla zalogowanych użytkowników tego systemu.

Kontrola wykazała, że nie dokonywano na ich podstawie przeglądu działalności nadzorowanych szkół i placówek oświatowych oraz usprawnień w realizacji innych zadań oświatowych Kuratora. Stwierdzone przykłady wykorzystania danych oświatowych wskazują, że na poziomie Kuratorium znajdowały one ograniczone zastosowanie w zakresie celów określonych w art. 1 ust. 1 pkt 1-4 ustawy o SIO z 2011 r.

## IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli<sup>45</sup>, wnosi o:

1. Zapewnienie terminowego wprowadzania i aktualizacji w lokalnej bazie nowego SIO danych dotyczących:
  - wysokości przeciętnego wynagrodzenia nauczycieli mianowanych i dyplomowanych zatrudnionych na stanowiskach pedagogicznych,
  - liczby pracowników administracyjnych i łącznej wysokości ich wynagrodzeń.
2. Przekazanie do lokalnej bazy nowego SIO informacji o nauczycielach, którzy otrzymali następny stopień awansu zawodowego – nauczyciela dyplomowanego, w wyniku postępowania przeprowadzonego przez komisję kwalifikacyjną powołaną przez Kuratora Oświaty.
3. Składanie Wojewodzie Lubelskiemu wymaganych porozumieniem informacji okresowych z realizacji powierzonych zadań.

## V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

---

<sup>45</sup> Dz. U. z 2015 r., poz. 1096.

Lublin, dnia 30 grudnia 2015 r.

Kontroler  
Ewa Kulik  
główny specjalista  
kontroli państwowej

.....  
*Podpis*

Dyrektor  
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli  
w Lublinie

Edward Lis

.....  
*podpis*